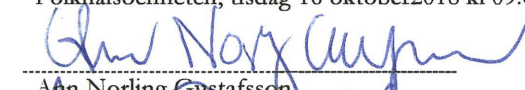
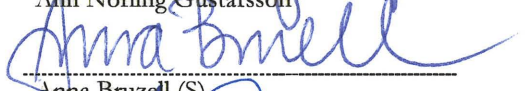

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

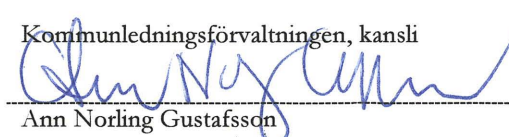
Folkhälsorådet
Sammanträdesdatum: 2018-10-03

Sida 11
Paragraf nr 9 - 16

Plats och tid	Kommunhuset, Karlsborg, onsdag 3 oktober 2018, kl 09.00-12.15	
Beslutande	Anna Bruzell (S) Eva-Lott Gram (KD)	Karlsborgs kommun Östra hälso- och sjukvårdsnämnden
Övriga deltagande	Kjell-Åke Berglund Johan Ahlqvist Ann Norling Gustafsson Towe Elf Skiöld Kajsa Eriksson Larsson	kommunchef, Karlsborgs kommun chef, Närhälsan vårdcentral, Karlsborg § 9-11, delvis §15 folkhälsostrateg, Avdelning Folkhälsa Skaraborgsenheten verksamhetsansvarig fritidsgården Kabyssen, § 11 Barn- och utbildningschef, § 11
Förhindrade	Catarina Davidsson (C) Laila Neck (S) Magnus Fällström	Karlsborgs kommun Östra hälso- och sjukvårdsnämnden chef Folk tandvården Karlsborg
Utses att justera	Eva-Lott Gram (KD)	
Justeringens plats och tid	Folkhälsoenheten, tisdag 16 oktober 2018 kl 09.00	
Underskrifter	Sekreterare	 Ann Norling Gustafsson
	Ordförande	 Anna Bruzell (S)
	Justerande	 Eva-Lott Gram (KD)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Folkhälsoenheten		
Sammanträdesdatum	2018-10-03		
Datum för anslags uppsättande	2018-10-16	Datum för anslags nedtagande	2018-11-07
Förvaringsplats för protokollet	Kommunledningsförvaltningen, kansli		
Underskrift	 Ann Norling Gustafsson		

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**Innehållsförteckning**

FHR § 9	Godkännande av dagordning.....	13
FHR § 10	Föregående protokoll.....	14
FHR § 11	Information	15
FHR § 12	Program för social hållbarhet.....	16
FHR § 13	Folkhälsoplan 2019	17
FHR § 14	Sammanträdestider 2019	19
FHR § 15	Folkhälsoarbete.....	20
FHR § 16	Meddelande	21

Justerandes sign

EG Ad

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 9 Godkännande av dagordning**

Dagordningen godkänns.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 10 Föregående protokoll**

Föregående mötesprotokoll går igenom och läggs till handlingarna.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 11 Information****Sammanfattning**

Towe Skiöld Elf verksamhetsansvarig fritidsgården Kabyssen informerar om filmprojektet (bilaga 3) som Gårdsrådet gjort under våren 2018. Towe ger en bakgrund till projektet och visar filmen som handlar attityder och ord som sårar. Towe berättar också hur filmen använts och planeras att användas. Diskussion kring hur man kan koppla ihop detta med skolans trygghetsarbete bör ske.

Kajsa Eriksson Larsson, förvaltningschef barn- och utbildning informerar om Hälsöfrämjande skola och vilka olika projekt och processer som pågår där. Samverkan är en stor del i dessa delar och en viktig del i arbetet framöver för att kunna implementera och arbeta för långsiktighet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 12 Program för social hållbarhet****Sammanfattning**

Kommunfullmäktige har beslutat att Karlsborg ska vara en socialt hållbar kommun. Vid Folkhälsorådets utvecklingsdag den 2 juni 2017 diskuterades hur Karlsborgs kommun kan skapa gemensamma utgångspunkter och arbeta för långsiktiga och prioriterade mål för social hållbarhet. Samstämning rådde om att ett strategiskt underlag för arbetet med social hållbarhet bör tas fram, där alla förvaltningar ska vara med. Kommunstyrelsens arbetsutskott antog den 3 oktober 2017 projektplanen Att ta fram en plan för social hållbarhet, Karlsborgs kommun 2019 – 2022.

Under genomförandet av uppdraget har Riktlinjer för styrdokument, som reglerar strukturer för benämning och innehåll i styrande dokument antagits i kommunfullmäktige. Plan för social hållbarhet bör enligt Riktlinjer för styrdokument benämnas som ett program. Plan för social hållbarhet har därför getts namnet Program för social hållbarhet (bilaga 4).

Folkhälsostrategen redogör hur arbetet med Program för social hållbarhet fortskrider samt hur framtida planeringen ser ut.

En uppföljande diskussion kring utvecklingsdagen den 30 maj sker på sammanträdet. De reflektioner (bilaga 5) som inkom på arbetet med social hållbarhet är berörda i programmet och den arbetsmodell som planeras. De delar som vi kan reflektera över framåt är att satsningarna/aktiviteterna måste finansieras i tid och pengar samt att Västra Götalandsregionen ska vara mer synlig i kommunen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 13 Folkhälsoplan 2019****Folkhälsorådets beslut**

Folkhälsorådet beslutar:

1. att folkhälsoplan 2019 godkänns.
2. att folkhälsoplan 2019 redovisas för kommunstyrelsen och Östra hälso- och sjukvårdsnämnd enligt gällande samverkansavtal.

Sammanfattning

Med utgångspunkt från Program för social hållbarhet presenterar folkhälsostateg Ann Norling Gustafsson förslag till Folkhälsoplan 2019.

Utgångspunkten i det lokala folkhälsoarbetet är det avtal som slutits mellan Karlsborgs kommun och Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnden. Avsikten med avtalet är att stärka det tvärssektoriella samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft. Folkhälsoarbetet ska innehålla systematiska och målinriktade insatser för att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i hälsa. Det ska bedrivas med utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga befolkningens livsvillkor, livsmiljöer och levnadsvanor. Arbetet ska omfatta både hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Folkhälsoarbetet ska bygga på långsiktighet och utgå från befolkningens behov. Folkhälsoarbetet ska ses som strategiskt utvecklingsområde. Det innebär bland annat att

- Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt och utgå från befolkningens behov.
- Folkhälsoarbetet ska ha tydliga mål och en tydlig uppföljning.
- Folkhälsoarbete ska bygga på systematiska och målinriktade insatser, integrerade i ordinarie verksamhet.
- Styrning och ledning av folkhälsoarbetet ska vara integrerat i kommunernas ledningssystem.

Enligt avtalet ska kommunen ta fram en långsiktig och strategisk planering för det lokala folkhälsoarbetet. Planeringen kan med fördel integreras i eller kopplas till kommunens egna styrdokument. Det lokala övergripande målet för folkhälsoarbetet i Karlsborg kommun är att kommunen ska vara socialt hållbar. Målet är en del av kommunfullmäktiges styrkort och ska brytas ned i nämndernas egna styrkort. Under 2017 och 2018 har Program för social hållbarhet tagits fram. I programmet finns fyra prioriterade utmaningar som kommunen valt att arbeta med under 2019-2022.

Enligt avtal ska folkhälsorådet, senast den 31 oktober varje år, fastställa en plan för nästkommande års Prioriterade områden och åtgärder med budget och redovisa detta till kommunen respektive Östra hälso- och sjukvårdsnämnden.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse Ann Norling Gustafsson 2018-09-21

Förslag till Folkhälsoplan 2019 (bilaga 6)

Program för social hållbarhet

Beslutet ska sändas till

Kommunstyrelsen

Östra Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 14 Sammanträdestider 2019****Folkhälsorådets beslut**

Folkhälsorådet beslutar att ge folkhälsostrategen i uppdrag att kontakta ordförande för folkhälsorådet från 2019, när beslut om organisation är tagen i kommunfullmäktige. Därefter kontaktar folkhälsostrategen representanter från Östra hälso-och sjukvårdsnämnden.

Sammanfattning

Sammansättningen för folkhälsorådet från 2019 och framåt är ännu inte beslutad. Kommunchef Kjell-Åke Berglund har fått ett direktiv av kommunstyrelsen att se över bland annat folkhälsorådets reglemente.

Beslutsunderlag

Direktiv till översyn av reglemente för FHR, KPR, RFF och BRÅ (bilaga 7).

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 15 Folkhälsoarbete****Närhälsans vårdcentral**

Johan Ahlqvist chef för Närhälsans vårdcentral, Karlsborg informerar om den bemanning man nu har på vårdcentralen samt de arbetssätt som tillämpas för att kunna hjälpa så många vårdsökande som möjligt. En sjuksköterska som ansvarar för äldres hälsa är anställd.

Östra hälso-och sjukvårdsnämnden:

Eva-Lott Gram (KD) informerar om nämndens folkhälsoarbete

- Kraftsamling för fullföljda studier i hela Västra Götalandsregionen.
- Behovsanalys av barn och ungas psykiska hälsa samt äldre.
- Samverkan med kommunalförbundet och fyra kraftsamlingsområden.
- Uppdrag till Västra Götalands bildningsförbund om kost och motion.
- Utredning av folkhälsoarbetets organisation i Skaraborg och utredningens förslag till utvecklingsarbete, som nämnden beslutade om 21 juni (bilaga 8).
- Trygg och säker utskrivning och samverkan med kommunerna.
- Vårdöverenskommelser 2018 förlängs 2019 och tilläggsöverenskommelser görs vid behov.
- Avtal mellan kommun och region gällande ungdomsmottagningarna pågår, klart för Karlsborgs del.

Kommunen

Kommunchef Kjell-Åke Berglund informerar om direktiv till översyn av bland annat folkhälsorådets reglemente (bilaga 7). Han informerar också om förslag till nytt reglemente för folkhälsorådet. Dialog kring förslaget har förts med vice ordförande i folkhälsorådet, representant för Östra hälso- och sjukvårdsnämnden.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Sammanträdesdatum:
2018-02-07**FHR § 16 Meddelande**

Meddelande delges ledamöterna.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Gårdsrådets film om Attityder och Ord som sårar

Gårdsrådet på Kabysen

- Består av elever från årkurs 7-9
- Frivilligt att delta.
- Deltagarantal: 26 st varav 12 killar och 14 tjejer
- Hjälper till vid aktiviteter, temakvällar och traditionella kvällar ex. Halloweenkvällen med deras egenskapade Spökvandring.
- Tycker till om vad vi ska göra på Kabysen, ger åsikter om verksamheten, öppettider och aktiviteter.
- Är bollplank och "tycka till" grupp som ger råd, åsikter och stöd till vuxna.
- Deltar i Grundskolerådet som en egen instans.
- Hjälper till att förebygga mobbing och ensamhet på skolan / Fritidsgården

Mobbing enligt årliga rapporter från Friends.se

2016

- var ca 60 000 barn utsatta för mobbning i Sverige
- 20% av eleverna i åk 3-9 blev kränkta av en annan elev
- 25% av tjejerna i årskurs 6-9 var utsatta för kränkningar det senaste året (2015-2016).
Bland killarna är siffran 16%.
- Vanligaste typen av kränkningar är:
 1. Taskiga kommentarer
 2. Elaka blickar eller miner
 3. Fysiska kränkningar
- Var tredje ung har blivit utsatt för kränkningar på nätet det senaste året (2015-2016).

(Källor: [Friendsrapporten 2016](#), [Friends Nätrapport 2016](#) och [Skolverket](#).)

2018

- var 79 % av elever i åk 3-9 oftast eller alltid trygga i skolan
- 25% av eleverna i åk 3-9 har blivit kränkta av en annan elev
- 8 % av eleverna i åk 3-9 har blivit kränkta av någon vuxen i skolan
- 64 % av eleverna i åk 3-9 som har utsatts för kränkningar eller mobbning har inte berättat det för någon vuxen i skolan.
- 20 % av eleverna i åk 3-9 som blivit utsatta för mobbning eller kränkningar av annan elev har inte berättat om detta för någon, vare sig jämnårig eller någon vuxen i barnets närhet.

Källa: http://www.elevhalsan.se/artiklar/friendsrapporten-2018-manga-krankta-elever-beratta.htm?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

Friends rapport 2018

- ▶ Kränkningar är en del av många elevers vardag.
- ▶ Tjejer är mer utsatta än killar
- ▶ Många vittnar om nedsättande kommentarer, utfrysning och fysiska kränkningar.
- ▶ Vanligt med trakasserier kopplat till etnicitet, kön, sexualitet och funktionsvariationer.
- ▶ Två av tre utsatta elever i årskurs 3-9 har inte berättat om det för någon vuxen i skolan.
- ▶ Var femte utsatt elev har inte berättat om det för någon alls, varken en jämnårig eller en vuxen i skolan eller hemma.
- ▶ Elever berättar att trakasserier normaliserats i skolan och att ingen längre agerar när sker.
- ▶ Per Leander, generalsekreterare på stiftelsen Friends:
 - ▶ Vuxenvärlden misslyckats med att bygga och vårda ett förtroende som borde vara självklart.
 - ▶ Att kränkande jargonger och trakasserier normaliseras är både farligt och oacceptabelt.

Källa: http://www.elevhalsan.se/artiklar/friendsrapporten-2018-manga-krankta-elever-beratta.htm?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

Attityder och förtroende

- "I flera fall berättar eleverna att trakasserierna normaliserats i skolan och att ingen längre agerar när de sker"
- Lyssnat och frågat eleverna på Kabysen, om och hur de upplevt kränkningar i sin vardag.
- Hög igenkänningsfaktor bland Karlsborgs ungdomar
- Uppgivenhet och nedslagen acceptans
- Gårdsrådsmötet: kunde skära genom luften, full av känslor
- Vill ta ställning och göra skillnad. Gav dem ett verktyg.
- Filmprojekt – ett samarbete med DUPP, folkhälsorådet och Gårdsrådet.

Attityder och ord som sårar

► Vårt mål med filmen:

- Ta ställning mot de sårande attityder som vi möter i skolan, på fritiden och i samhället.
- Göra samhället, politiker, skolpersonal, elever och vårdnadshavare uppmärksamma på vilka attityder som finns i ungdomarnas vardag.
- Påvisa att hårda attityder och ord sårar mer än man tror.

► Genom vår film vill vi:

- Uppmana vuxna och ungdomar i Karlsborg att börja tänka på hur och vad de säger till varandra, vilka attityder man har mot sina vänner och klasskamrater och vilka attityder man har mot och inom sin familj.
 - göra samhället till en trevligare plats där respekt och artighet är en självklarhet i allas agerande gentemot varandra.
 - förändra attityden kring ord som sårar och hjälpas åt att tänka på vilken image, attityd och socialt sätt vi har mot varandra.
- Om någon slipper bli kränkt eller mobbad pga vår film, är det en stor vinst för alla.

Filmen – gjord med stort mod i ett laddat ämne.

- ▶ Fyra olika scener som avslutas med var sin tänkvärd mening.
- ▶ Få ut med vårt budskap med hjälp av symbolik.
- ▶ Själva skrivit manus, fixat rekvisita och är de som agerar i filmen.
- ▶ Spelades in på en studiedagen den 23 maj 2018 med hjälp av Per Nyman (DUPP) och Viktor Daggberg i DUPPs studio och i korridoren på Moliden.
- ▶ Hur vi kan visa vilka attityder som faktiskt förekommer här utan att det skulle slå tillbaka på de elever som medverkar filmen?
- ▶ Gårdsrådet har stort mod att våga utsätta sig för risken att de själva hamnar i en mobbingssituation när filmen visas.

Vi på Kabyssen vill tacka alla våra Gårdsrådare både i och utanför filmen för ert mod, ert ställningstagande och ert engagemang.

Ni är fantastiska och vi är så stolta över er alla! Ni gör skillnad!

Tack!

Tack för lånet av era öron!

Nu vill vi gärna låna era ögon och era känslor.

Var så goda – här kommer Filmen

/ Towe och Gårdsrådet på Kabyssen

Program för social hållbarhet

Dokumenttyp:	Program
Diarienummer:	231.2018
Beslutande:	Kommunfullmäktige
Antaget:	ÅÅÅÅ-MM-DD
Reviderat:	ÅÅÅÅ-MM-DD
Gäller fr.o.m.	2019-01-01
Gäller t.o.m.	2022-12-31
Dokumentet gäller för:	Samtliga nämnder inom kommunen
Dokumentansvar:	Kommunchef

Innehåll

Karlsborg ska vara en socialt hållbar kommun.....	3
Bakgrund.....	3
Varför en plan för social hållbarhet.....	5
Strategi för arbetet med att skapa social hållbarhet.....	5
Statistik.....	6
Lokala utmaningar.....	7
Arbetsmodell.....	8
Uppföljning	8
Källor.....	9

Ab EG

Karlsborg ska vara en socialt hållbar kommun

Karlsborgs kommun har en vision – Vision 2020. Det är ett styrdokument som anger hur Karlsborgs kommun ska utvecklas och ska vara vägvisare för hållbar utveckling av kommunen. Visionen genomsyras av ett folkhälsoperspektiv och slår bland annat fast att kommunen ska upplevas som trygg och trivsamt. Särskilt poängteras barn och ungas uppväxtvillkor, att det ska vara tryggt att åldras, att medborgarna ska känna delaktighet och inflytande samt att det ska finnas bra och säkra miljöer både inom- och utomhus. Visionen beskriver också att en förbättrad folkhälsa ska vara en del i arbetet för en hållbar utveckling, som ska bedrivas sektorsövergripande.

Karlsborgs kommun arbetar med mål- och resultatstyrning utgående från styrkort. Fullmäktiges styrkort är övergripande och bryts ned i nämndernas styrkort. Styrkortet har fyra perspektiv varav ett av dem är samhällsutvecklingsperspektivet, där målet är att Karlsborgs kommun ska vara en socialt hållbar kommun.

Program för social hållbarhet är ett strategiskt styrdokument som visar vägen i arbetet för en god och jämlik hälsoutveckling för Karlsborgsborna. Det ska vara ett verktyg i arbetet med att konkretisera fullmäktiges mål om social hållbarhet och ska användas i vägledning av beslut, uppdrag och insatser.

Bakgrund

Kostnaderna för ohälsa är stora för individer och samhället. För att må bra behöver vi alla ett socialt nätverk, sköta vår kropp, hitta en plats i samhället där vi trivs och kan utvecklas. Livsvillkor som arbete, boende, utbildning, miljö och ekonomi påverkar hur vi mår. Folkhälsoarbetet är ett strategiskt och långsiktigt arbete där kommunen har goda möjligheter att påverka folkhälsans utveckling. Fokus ligger på att skapa stödjande livsmiljöer och ge möjligheter till goda livsvillkor för alla invånare. Den sociala hållbarheten ska skapa förutsättningar för och medverka till, att hälsoklyftorna i samhället utjämnas.

Hållbarhet

Hållbar utveckling är en vision och ett försök att ta ett helhetsgrepp på samhällets centrala utmaningar med ett långsiktigt perspektiv. Det handlar om att uppfylla människors behov utan att begränsa kommande generationers utveckling. Hållbar utveckling handlar också om mänsklig välfärd och utveckling, men även om en väl fungerande ekonomi och en hälsosam och livskraftig miljö. För att skapa goda förutsättningar för en god och jämlik folkhälsa bör åtgärder vidtas inom alla tre dimensionerna för hållbarhet. Alla politiska beslut skall utformas på ett sätt som beaktar de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna i ett längre tidsperspektiv. Under senare år har den sociala dimensionen av hållbar utveckling kommit att betonas allt mer i samhället.

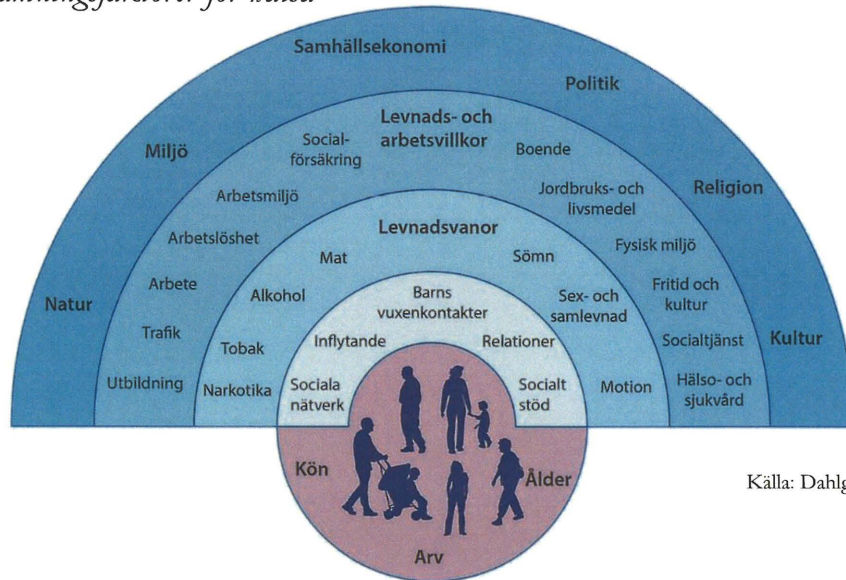
Social hållbarhet och folkhälsa

Arbetet med social hållbarhet tar sin utgångspunkt i de demokratiska värdena och de nationella folkhälsomålen - goda livsvillkor för alla. Social hållbarhet handlar om delaktighet, hälsa, utvecklingsmöjligheter och god livskvalitet för alla. Tidiga investeringar i våra barn och unga ger samhället långsiktiga vinster. När fler klarar skolan, väljer att utbilda sig vidare, arbetar och försörjer sig själva följer ett ökat välbefinnande och förbättrad hälsa. Folkhälsan beskrivs som en viktig del av den sociala hållbarheten och en god och jämlik hälsa är en förutsättning för social hållbarhet. I internationella jämförelser har Sverige och Västra Götaland en god folkhälsa, hög levnadsnivå och minskad dödlighet i ett flertal livsstilssjukdomar. Däremot är de sociala skillnaderna i hälsa tydliga, hälsan har inte förbättrats i utsatta grupper på samma positiva sätt som för befolkningen i sin helhet. Framgångsfaktor i arbetet för social hållbarhet är politisk viljetrytning och organisatoriska beslut.

Ab EG

Sociala bestämningsfaktorer för hälsa

Källa: Dahlgren & Whitehead, 1991

Sociala bestämningsfaktorer för hälsa är de sociala och ekonomiska faktorer som på olika sätt påverkar hur människors hälsa och välbefinnande utvecklas genom livet. Utbildning, sysselsättning, boende, kultur och fritid, socialtjänst och hälso- och sjukvård är viktiga sociala bestämningsfaktorer för invånarnas hälsa. Dessa faktorer påverkas av politiska, sociala och ekonomiska krafter och är därför möjliga att påverka. Det finns många olika aktörer i samhället som kan bidra till dessa hälsofaktorer och för att förbättra folkhälsan ska folkhälsoarbetet ha sin utgångspunkt i bestämningsfaktorerna.

Arbetsprocess

Arbetet med Program för social hållbarhet startade med diskussioner på folkhälsorådets utvecklingsdag i juni 2017. Samstämmighet rådde om att ett strategiskt underlag för arbetet med social hållbarhet bör tas fram, där alla förvaltningar skulle vara med. Med utgångspunkt från dessa diskussioner tog folkhälsostrategen och kommunchefen fram en projektplan för arbetet, som kommunstyrelsens arbetsutskott antog oktober 2017. Det praktiska arbetet med programmet har letts av kommunchef med stöd av en arbetsgrupp bestående av folkhälsostrateg, integrationsamordnare och barnrättssamordnare. Projektgruppen har bestått av ovan nämnda arbetsgrupp, samtliga förvaltningschefer, ekonomichef och personalchef. Kommunstyrelsens arbetsutskott har varit styrgrupp för arbetet.

Nulägesbild med statistik avseende folkhälsa och social hållbarhet i jämförelse med Västra Götaland och riket har granskats. Andra viktiga underlag i arbetet har varit forskning, erfarenheter från andra kommuner och diverse mål- och styrdokument på internationell-, nationell- och regionalnivå. Dialogmöten har genomförts med förvaltningarna, där lokala utmaningar för social hållbarhet i den egna förvaltningen respektive kommunen som helhet tagits fram. Dialog har också skett med Närhälsans vårdcentral samt Folk tandvården. De lokala utmaningarna lyftes in i ett nationellt perspektiv utifrån Agenda 2030¹ och delades in i livsmiljön och tre livscykelperspektiv. En prioritering av vilka utmaningar kommunen bör arbeta med och utveckla under de närmsta fyra åren har gjorts. Förvaltningarna har därefter arbetat fram vilka åtgärder som de ska arbeta med. Åtgärderna kan förändras utifrån aktuella behov. Nämnder och råd inom kommunen har informerats om arbetet.

Förvaltningscheferna besvarat en enkät i syfte att följa upp tidigare arbetsprocesser och genomförda folkhälsoinsatser samt samla in viktiga synpunkter för det fortsatta arbetet. Svaren visar att förvaltningscheferna instämmer i synsättet att social hållbarhet är ett ansvar för alla. Det är viktigt att arbetet bedrivs tvärssektoriellt och långsiktigt samt att uppföljningen blir systematisk.

Projektet avslutas när kommunfullmäktige godkänner Program för social hållbarhet och antar modellen för det fortsatta arbetet för social hållbarhet samt en god och jämlik hälsa i befolkningen. Programmet är det första för Karlsborgs kommun, det ska följas upp och revideras vart fjärde år.

¹ Agenda 2030 är FN:s globala hållbarhetsmål, läs mer på nästa sida

AO EG

Varför ett program för social hållbarhet?

Program för social hållbarhet är ett verktyg i arbetet för att uppnå Vision 2020 samt kommunfullmäktiges mål om en socialt hållbar kommun. Ambitionen är att folkhälsoarbete ska bli en naturlig del av verksamheten i hela Karlsborgs kommuns organisation, vilket innebär att förvaltningar och nämnder ska ta ett gemensamt ansvar att planera och genomföra folkhälsosatsningar. Programmet ska bidra till att en långsiktig och tvärssektoriell planering av arbetet sker. Det syftar också till att tydliggöra prioriteringen av strategiska åtgärder i arbetet för en socialt hållbar kommun samt att en systematisk tvärssektoriell uppföljning sker. Folkhälsa är ett område som påverkar alla och är allas ansvar.

Strategi för arbetet med att skapa social hållbarhet

Förutom att folkhälsoperspektivet återkommer i flera kommunala och regionala styrdokument har Sveriges riksdag skrivit under flera konventioner bland annat om mänskliga rättigheter. Riksdagen har också fattat beslut om nationella målsättningar inom området folkhälsa, jämställdhet, integration och inom ungdoms-, äldre- och handikappolitiken. Under 2015 tillsatte regeringen en kommission för jämlik hälsa som skulle lämna förslag på åtgärder som kan bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar. I juni 2017 lämnade kommissionen sitt slutbetänkande till regeringen. Juni 2018 godkände riksdagen regeringens förslag om en omformulering av det övergripande nationella folkhälsomålet och om en ny målstruktur för folkhälsoarbetet.

Det nya övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Syftet med förändringarna är att underlätta folkhälsoarbetet på samtliga samhällsnivåer.

Det övergripande folkhälsomålet är indelat i följande åtta målområden

1. Det tidiga livets villkor.
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning.
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter.
5. Boende och närmiljö.
6. Levnadsvanor.
7. Kontroll, inflytande och delaktighet.
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

De globala hållbarhetsmålen Agenda 2030 antogs av FN:s generalförsamling i september 2015. Agendan innehåller 17 mål och 169 delmål och handlar om att avskaffa fattigdom, uppnå jämställdhet, bekämpa klimatförändringen, säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande. Dessutom säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning och en varaktig inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt. Sveriges regering har skrivit under agendan och ansvarar för det svenska genomförandet. Sverige har en ambition att vara ledande i genomförandet av agendan. Den kommunala nivån är länken mellan medborgare och beslutsfattare och är mest lämpade att förena de globala målen med verkligheten på lokal nivå. Kommunen har en viktig roll i genomförandet av Agenda 2030 – agera globalt, handla lokalt.

Ab EQ

Prioriterade utmaningar och åtgärder i Karlsborgs kommuns Program för social hållbarhet tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och övriga mål- och styrdokument på internationell-, nationell- och regionalnivå. Utmaningarna och åtgärderna har anpassats till lokal nivå.

I programmet omsätts nedan åtta av de sjutton globala målen till lokal nivå.

Statistik

Generellt sett mår kommuninvånarna bra, i många fall mycket bra. Karlsborgaren lever längre än invånarna totalt sett i riket och medellivslängden fortsätter att öka. Vi har en hög andel ungdomar som är behöriga till gymnasiet. Ur ett nationellt perspektiv har vi färre kommuninvånare som erhåller ekonomiskt bistånd. Men hälsan är ojämnt fördelad och denna ojämlikhet är påverkbar. Ojämlikheten har ökat och ökar snabbare i Sverige än i de flesta jämförbara länder.

Psykisk ohälsa är idag ett av de stora folkhälsoproblemen. Statistiken visar att den psykiska ohälsan är störst bland grupper utanför arbetsmarknaden, exempelvis bland studerande, arbetslösa och förtidspensionärer. Personer födda utomlands skattar generellt sämre hälsa än personer födda i Sverige. Fördelat efter ålder och kön är det unga kvinnor som uppger sämst psykisk hälsa.

Forskning från WHO visar att det går att minska skillnader i hälsa genom att påverka bakgrundsfaktorerna, det vill säga livsvillkor, som påverkar vår hälsa hela livet. Det är dessa samhälleliga villkor som en kommun har störst möjlighet att påverka.

Uppföljningsområde och nyckeltal för social hållbarhet

Uppföljningsområde	Nyckeltal
Hälsa	Återstående medellivslängd vid födseln
	Invånare 16-84 år med bra skattat hälsotillstånd, andel (%)
Trygghet	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv.
	Invånare 16-84 år med låg tillit till andra, %
Delaktighet och inflytande	Hushåll med ekonomiskt bistånd som erhållit bistånd i 10-12 mån under året, andel (%)
	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta familjer, andel (%)
	Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (5) av bef.
	Valdeltagande i senaste kommunval, (%)
Jämställdhet	Lönegap median kvinnor-män, kr
Grundläggande utbildning	Elever i åk. 0 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
	Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år, totalt, andel (%)

Källa: Rådet för kommunala analyser (rka)

Uppföljningsområde och nyckeltal för social hållbarhet, Karlsborgs kommun, Västra Götaland och riket

Nyckeltal år 2017 om inget annat anges	Karlsborg	Västra Götaland	Riket
Medellivslängd, år	♀84,8 ♂81,0	♀84 ♂80,4	♀84,0 ♂80,4
Självskattad bra hälsa (16-84 år), % 2016	70	72	73
Anmälda våldsbrott antal/100 000 inv.	388	766	1081
Låg tillit till andra (16-84 år), % 2016	24	26	28
Hushåll ekonomiskt bistånd 10-12 mån 2016, %	10,1	23,9	34,7
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta familjer 2016, %	6,4	8,1	9,0
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, %	3,9	3,3	3,9
Valdeltagande senaste kommunvalet, %	86,8	83,9	82,8
Lönegap median kvinnor-män, kronor (anställda av kommunen)	-252	-380	-400
Behörighet till gymnasiets yrkesprogram, %	96,1	84,3	82,5
Fullföljer gymnasium inom 4 år, %	77,3	80,1	78,5

Källa: Rådet för kommunala analyser (rka)

AD EK

Lokala utmaningar

Resultatet av dialogerna med förvaltningarna om lokala utmaningar för social hållbarhet kan sammanfattas med; samverkan, långsiktighet, utveckling, inkludering, tillit, jämlikhet och jämställdhet (sammanställning av lokala utmaningar se bilaga).

De gemensamt framtagna lokala utmaningarna är

- Goda boendemiljöer åt alla.
- Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt.
- Verka för en trygg hemmiljö och fritid för alla.
- Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande.

Nedan presenteras vilka utmaningar och åtgärder förvaltningarna prioriterat att arbeta med.

Goda boendemiljöer

Förvaltning	Åtgärd
Samhällsbyggnadsförvaltningen	• Verka för långsiktig planering för bostäder åt alla.
Socialförvaltningen	• Utveckla boendemiljön på socialförvaltningens boende både avseende den fysiska och den sociala miljön.

Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt

Förvaltning	Åtgärd
Barn- och utbildningsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none"> • Stärka den psykosociala skolmiljön. • Skapa ett systematiskt främjande arbete för psykisk hälsa. • Öka andelen ungdomar i arbete eller studier.
Kultur- och fritidsförvaltningen	• Främja läsande bland barn och unga.

Verka för en trygg hemmiljö och fritid

Förvaltning	Åtgärd
Kultur- och fritidsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgängliggöra och anpassa kultur- och fritidsutbudet för kommuninvånarna. • Verka för att föreningar kan erbjuda ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. • Säkerställa att de mötesplatser som förvaltningen erbjuder barn och unga är trygga.
Samhällsbyggnadsförvaltningen	• Verka för långsiktig planering för bostäder åt alla.
Socialförvaltningen	<ul style="list-style-type: none"> • Minska våld i nära relationer. • Utökad samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen för att anpassa kultur- och fritidsutbudet i kommunen för socialförvaltningens brukare.

Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Förvaltning	Åtgärd
Barn- och utbildningsförvaltningen	• Stärka elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande i skolan.
Kommunledningsförvaltningen	• Arbeta tillitsstärkande i relationen mellan invånare och kommun.
Kultur- och fritidsförvaltningen	• Stärka invånarnas delaktighet och inflytande vid utformningen av det kultur- och fritidsutbud som förvaltningen erbjuder.
Samhällsbyggnadsförvaltningen	• Stärka invånarnas delaktighet och inflytande vid utformningen av de fysiska miljöerna i kommunen.
Socialförvaltningen	<ul style="list-style-type: none"> • Säkerställa att alla brukare har en aktuell plan för sina insatser. • Öka informationen om hur synpunkter och klagomål kan lämnas. • Säkerställa att alla brukare tillfrågas om sina upplevelser av sina insatser som ges av socialförvaltningen. • Säkerställa att resultatet av genomförda brukarundersökningar ligger till grund för utveckling av verksamheten.

Utöver arbete med framkomna utmaningar är det viktigt att under 2019 göra social hållbarhetsarbetet till en naturlig del av verksamhetsutvecklingen i kommunens samtliga förvaltningar genom förankringsarbete.

AB EB

Perspektiv

Utmaningarna och åtgärderna som förvaltningarna prioriterat utgår från fyra perspektiv enligt nedan. Perspektiven är valda för att säkerställa att arbetet sker utifrån den livsmiljö som människor lever och verkar i samt de tre livscykelperspektiven från barn till äldre. Oavsett hur nationella och regionala styrdokument är utformade garanterar dessa perspektiv att arbetet för social hållbarhet inkluderar alla invånare.

Livsmiljö

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för en god livsmiljö – sociala och fysiska frågor hänger ihop.

Uppväxtvillkor

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för trygga och goda uppväxtvillkor – en bra start i livet ger förutsättningar för god hälsa och välbefinnande hela livet.

Vuxenliv

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för ett gott vuxenliv – förmåga och vilja att produktivt bidra till samhällsutveckling och välbefinnande.

Åldrande

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för åldrande med livskvalitet- ett hälsosamt åldrande innebär en livslång process som påbörjas redan när vi föds.

Arbetsmodell

Arbetet ska vara förankrat i kommunens vision och beslutas av kommunfullmäktige. Kommunchefen med stöd av förvaltningschefer och folkhälsostrateg ska leda arbetet. Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att ta fram mål och styrtalet utifrån valda åtgärder samt planerar aktiviteter som förvaltningen ska genomföra. Arbetet ska integreras i nämndernas ordinarie verksamhet och följs upp årligen genom uppföljning- och rapporteringssystemet Stratsys. En tvärspektoriell uppföljning sker årligen för eventuell justering av uppsatta mål och styrtalet. En revidering av Program för social hållbarhet görs inför varje ny mandatperiod.

Ett socialt hållbart samhälle kräver att alla sektorer i samhället är involverade och bidrar, den offentliga sektorn, näringslivet och civilsamhället. Arbetet för social hållbarhet berör alla nämnder och förvaltningar. För att insatserna ska bli effektiva och framgångsrika krävs att arbetet bedrivs långsiktigt, tvärspektoriellt målinriktat och strategiskt. Genom att arbetet bedrivs med en helhetssyn på kommuninvånarnas livsmiljöer och livsvillkor kan insatserna lättare samordnas över förvaltningsgränserna och tillsammans med andra aktörer.

Uppföljning

Uppföljning av programmet och utvecklingen av den sociala hållbarheten ska ske kontinuerligt under året via kommunens uppföljnings- och rapporteringssystem Stratsys samt i kommunens årsredovisning. Inför revidering av Program för social hållbarhet ska en tvärspektoriell uppföljning ske utifrån föregående fyraårsperiod. Uppföljningen på kommunnivå kan med fördel ske utifrån de nyckeltalssamlingar och indikatorer som finns tillgängliga, framtagna av rådet för kommunala analyser (rka) och Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Slutord

Ett främjande och förebyggande arbete upphör aldrig – det förändras utifrån nya förutsättningar.

Ab ES

Källor

- Abrahamsson, H (2015). *Vår tids stora samhällsordning*.
- Albin, M., Jakobsson, K.; Djurfeldt, A. (2012). *Miljöns betydelse för sociala skillnader i hälsa*.
- Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och Landsting (2014). *Öppna jämförelser- Folkhälsa*.
- Folkhälsomyndigheten (2017). *Suicidprevention 2017- En lägesrapport om det nationella arbetet att förebygga självmord*.
- Folkhälsomyndigheten (2018). *Folkhälsans utveckling – Årsrapport 2018*.
- Folkhälsokommittén Västra Götaland (2017.) *Folkhälsokommitténs handlingsplan för befolkningsinriktad suicidprevention 2018*.
- Förenta Nationerna (2015). *Agenda 2030 för hållbar utveckling*.
- Göteborgs stad (2014). *Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg*.
- Karlsborgs kommun (2010) *Vision 2020*.
- Karlsborgs kommun (2018). *Folkhälsa: Valfärdsnyckeltal*.
- Kommission för ett socialt hållbart Malmö (2012). *Stadens rumsliga påverkan på hälsa*.
- Kommission för ett socialt hållbart Malmö (2013). *Malmöns väg mot en hållbar framtid: Hälsa, välfärd och rättvisa*.
- Länsstyrelsen Västra Götalands Län 2018:39 (2018). *Regional strategi för alkohol, narkotika, dopning och tobak ANDTS 2018- 2021 – Västra Götalands län*.
- Malmö Stad (2014) *Det fortsatta arbetet för ett socialt hållbart Malmö - Inriktning för Malmö stad från 2014*.
- Myndigheten för delaktighet (2016). *En funktionshinderpolitik för ett jämlikt och hållbart samhälle*.
- Nationella Healthy Cities Nätverket (2013). *Hälsofrämjande stadsplanering*.
- Nilsson, Viveka (2016). *Hållbar kommun – om kommuners arbete med social hållbarhet*.
- Ramböll (2015). *Rapport; Processutvärdering – Social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa*.
- Regeringen (2000). *Nationella mål för funktionshinderpolitiken*.
- Regeringen (2009). *Nationella mål för integrationspolitiken*.
- Regeringen (2009). *Nationella mål för kulturpolitiken*.
- Regeringen (2014). *Mål för jämställdhet*.
- Regeringen (2014). *Nationella mål för boende och byggande*.
- Regeringen (2015). *Regeringens skrivelse 2015/16:86. En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings-och tobakspolitiken 2016–2020*.
- Regeringen (2016). *Barnkonventionen blir svensk lag - Betänkande av Barnrättighetsutredningen*.
- Regeringen (2016). *En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor*.
- Regeringen (2016). *Nationella mål inom jämställdhetspolitiken*.
- Regeringen (2017). *Sverige, Agenda 2030 - rapport till FN:s politiska högnivåforum 2017 om hållbar utveckling*.
- Regeringen (2016). *Skrivelse 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter*.
- Regeringen (2016). *Skrivelse 2016/17:126 Tillsammans mot brott – Ett nationellt förebyggande program*.
- Regeringen (2017). *Proposition 2017/18:249. God och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik*.
- Regeringskansliet (2009). *Nationell strategi för ett utvecklat föräldrastöd - En vinst för alla*.
- Regeringskansliet (2018). *Sveriges nationella reformprogram 2018*.
- Skaraborgs kommunalförbund (2013). *Kulturplan Skaraborg*.
- Socialutskottets betänkande (2017/2018). *SOU26. En god och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik*.
- Statens folkhälsoinstitut (2008). *Sammanfattning av slutrapporten; Utjämnade hälsoskillnader inom en generation – Jämlikhet i hälsa genom påverkan av de sociala bestämningsfaktorerna (WHO)*.
- Statens folkhälsoinstitut (2013). *Främja goda levnadsvanor genom åtgärder i livsmiljön*.
- Statens offentliga utredningar (2016). *Fi 2016:01. I riktning mot en hållbar välfärd*.
- Statens offentliga utredningar (2016). *SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden!*
- Statens offentliga utredningar (2016). *SOU 2016:55 Det handlar om jämlik hälsa – Utgångspunkter för Kommissionens vidare arbete*.
- Statens offentliga utredningar (2017). *SOU 2017:4 För en god och jämlik hälsa – En utveckling av det folkhälspolitiska ramverket*.
- Statens offentliga utredningar (2017). *SOU 2017:47. Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa*.
- Statistiska centralbyrån (2017) *Reviderad 2017-05-03. Statistisk uppföljning av Agenda 2030*.
- Statistiska centralbyrån (2017). *Slutrapport; Om statistiskbaserad uppföljning av Agenda 2030*.
- Sveriges kommuner och landsting (2010). *Hållbar stadsutveckling positionspapper*.

AB EG

- Sveriges kommuner och landsting (2011). *Göra jämlikt är att göra skillnad – vägledning för jämlik styrning och Ledning.*
- Sveriges kommuner och landsting (2013). *Gör jämlikt – gör skillnad! Samling för social hållbarhet minskar skillnader i hälsa.*
- Sveriges Kommuner och Landsting (2016). *Minska folkhälsoklyftan- åtgärder för minskade skillnader i hälsa.*
- Sveriges Kommuner och Landsting (2017). *Barns och ungas hälsa i Sverige -en beskrivning av nuläget.*
- Sveriges Kommuner och Landsting (2017). *Helhetsperspektiv på barns och ungas hälsa.*
- Sveriges kommuner och landsting (2018). *Strategi för hälsa.*
- Sveriges kommuner och landsting (2018). *Lokala och regionala initiativ inom Agenda 2030 – exempelsamling.*
- Sveriges kommuner och landsting och regeringen (2018). *Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting för att stärka jämställdhetsarbetet på lokal och regional nivå 2018–2020.*
- Trollhättans stad (2016.) *För ett jämlikt Trollhättan-Strategi för social hållbarhet 2016-202.*
- Trollhättans stad (2017.) *För ett jämlikt Trollhättan- utmaningar och möjliga vägar framåt.*
- Västra Götalandsregionen (2012). *En mötesplats i världen – kulturstrategi för Västra Götaland.*
- Västra Götalandsregionen (2013). *Samling för social hållbarhet – Åtgärder för jämlik hälsa i Västra Götaland.*
- Västra Götalandsregionen (2017). *Handlingsplan fullföljda studier, 2017-2020.*
- Västra Götalandsregionen (2013). *Västra Götaland 2020 – Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020.*
- Västra Götalandsregionen (2014). *Jämställt Västra Götaland.*
- Västra Götalandsregionen (2015). *Västra Götalands regionala kulturplan.*
- Västra Götalandsregionen (2015). *Vision Västra Götaland – det goda Livet.*
- VästKom, Västra Götalands Regionen, NSPHiG (2017). *Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020.*
- World Health Organization (WHO), Commission on Social Determinants of Health (2008). *Closing the gap in a generation: health equity through action on the social determinants of health.*
- ÖstgötaKommissionen för jämlik hälsa (2014). *ÖstgötaKommissionen för folkhälsa – slutrapport.*

AB ELK

Sammanställning reflektioner av arbetet för social hållbarhet i Karlsborgs kommun

Gå till www.menti.com och använd koden 30 26 49

Varad tilltalar dig med arbetet för social hållbarhet?

Voting is closed. Open voting

Handwritten signature: EQ

Vad tar jag med mig av arbetet för social hållbarhet?

Svar:

- Vi behöver bli bättre på kommunikation och inte bara förutsätta att alla förstå sådant som vi/jag tycker är självklart
- Vara mer tydliga i inkluderingen av alla
- All information ska gå fram, se till att det blir förstått
- Ständigt arbete
- Vikten av psykisk hälsa
- Viktig fråga för utvecklingen av kommunen
- Vi är en bit på väg
- Samverkan!!!
- Det är ett verktyg vi där vi kan arbeta, tvärasektoriellt, systematiskt, utvecklande och långsiktigt
- Att man tar med sig detta i allt man gör samt samtala om detta så man påverkar andra att reflektera över detta också.
- Att allt vi gör borde utgå frå att vara socialt hållbart
- Alla ska förstå det som skrivs
- Ett gott bemötande
- Arbetet med den sociala hållbarheten ska löpa som en horisontell process genom allt annat arbete i Karlsborgs kommun. Även om vi säger att arbetet ska inkluderas i den dagliga verksamheten kan det vara bra att även tänka att vissa aktiviteter kanske behöver finansieras (tid!). Stor risk att det annars inte genomförs.
- Viktigt för samhällsutvecklingen i Karlsborg
- Alla ska kunna förstå informationen från våra förvaltningar, lätt att läsa, lätt att förstå
- Tänka som vi gör med barnkonventionen
- Se till att alla grupper ska ha möjlighet att bli synliga
- Det är en pågående process som genomsyrar väldigt många områden. En dimension man därför behöver ha med sig och inte arbeta isolerat (i den bästa av världar)

Vad kan jag bidra med i relation till detta? Hur/vad kan den nämnd jag representerar bidra med i relation till detta?

Svar:

- Tydliga beslut – kommunicera ut besluten på ett enklare sätt så fler kan ta till sig
- Mer delaktighet även för dem som inte sitter i någon nämnd
- Involvera invånarna mer i det demokratiska arbetet
- En skola med lika villkor där alla barn får utvecklas efter egen förmåga
- Att prioritera samarbete
- Goda relationer mellan olika verksamheter
- Tänka mer förebyggande vid ekonomisk planering
- Stötta – stimulera
- Kultur- och fritidsnämnden bidrar med huvudporten av förebyggande verksamhet och ge stöd till det ideella föreningslivet
- Engagemang
- Positivism
- Engagemang i ökad dialog med medborgarna och att arbeta tillitsstärkande. Att skapa en tillit till ”staten”/kommunen är prioriterat
- Ge förutsättningar till alla medarbetare att verka för social hållbarhet
- Att arbeta för social hållbarhet genom planen
- Alla ska kunna vara med på lika villkor
- Att ge information så alla förstår
- Likvärdig skola
- Få med den sociala hållbarheten i nämndens styrkort. Kan finnas med även i andra perspektiv än ”samhällsutveckling” Jobba med de utmaningar/åtgärder/aktiviteter som tas fram. Inkludera ledningsgrupp och personal. Följa upp aktiviteterna.
- Förankra, stötta, stimulera, engagera samtliga medarbetare/chefer
- Vara uppmärksamma på att alla har möjlighet till aktiviteter
- Vi får inte hänga upp oss på ålder, alla 0-100 år ska vara med
- Som politiker kan jag själv bidra till att ha med denna dimension i politiska beslut. Verka för att den finns på agendan.

AB EKH

Vad har jag för förväntningar på andra parter i relation till detta? (förtroendevalda, tjänstemän, Västra Götalandsregionen, andra?)

Svar:

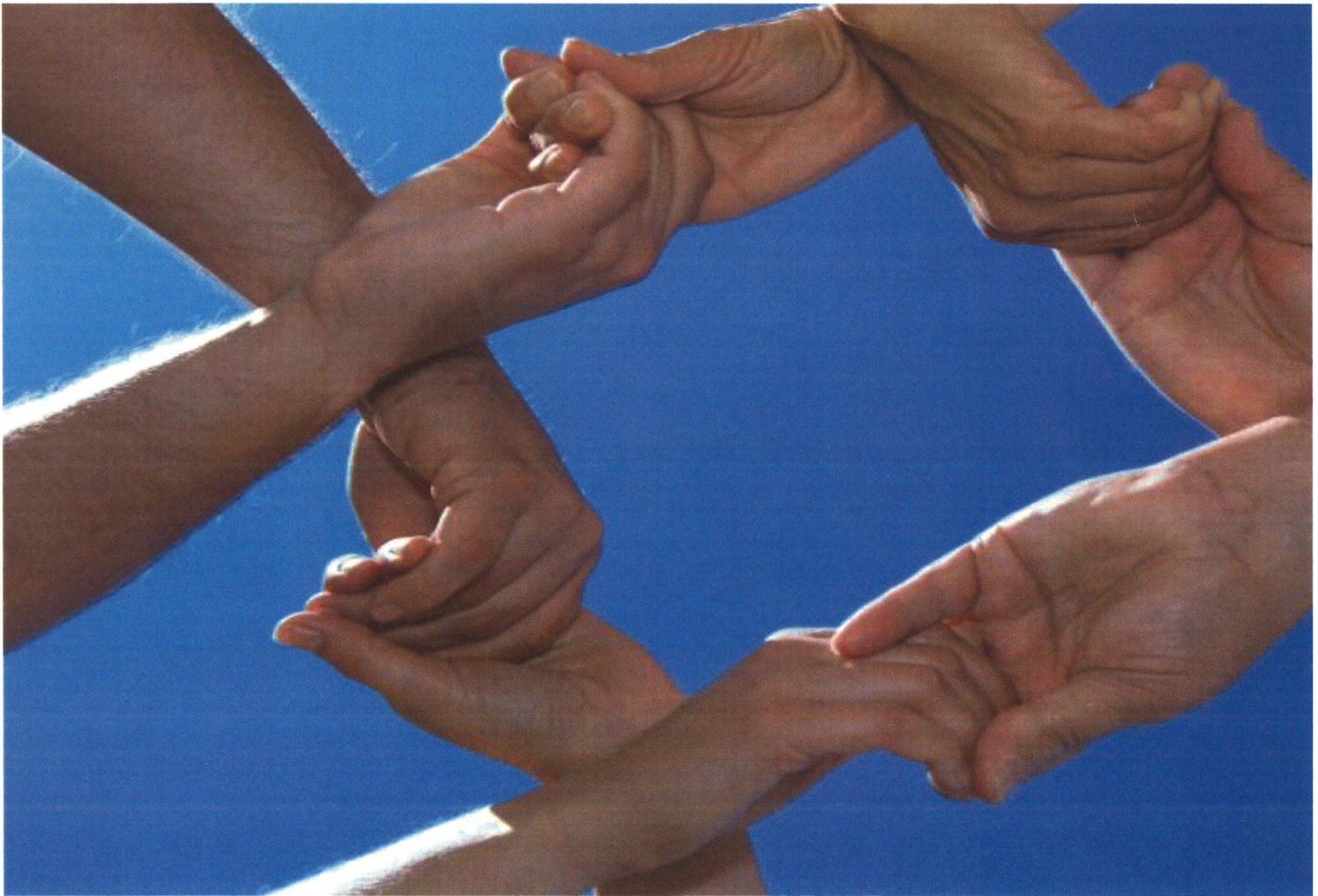
- Att det beslut som tas genomförs, om det skulle vara omöjligt kommunicera tillbaka med tydlighet
- Mer samarbete, sluta jobba i stuprör
- Dialog och samarbete
- Samverkan
- Västra Götalandsregionen behöver synas mer lokalt ute i regionens 49 kommuner. Västarvet är ett bra exempel i Karlsborg
- Engagemang
- Att det är ett tydligt uppdrag med högsta ansvaret hos politiken som lägger grunden till en samsyn i kommunens olika förvaltningar
- Vikten av att få med alla kommunanställda via förvaltningschefens drift av arbetet och att det sprider ringar på vattnet till övriga invånare i kombination med ökad medborgardialog och inkludering
- Att alla arbeta åt samma håll – för social hållbarhet
- Input av goda exempel, inte bara till chefer och politik utan till verksamheterna
- Alla är delaktiga i arbetet och bidrar med sin tid och kunskap
- Stöd
- VG-regionen mer synliga
- KF/KFF måste lyfta upp och prioritera
- Sluta jobba i stuprör
- Se oss som likvärdiga parter i arbetet
- Vi gör tillsammans
- Eftersom området ingriper så många politiska sektorer krävs samverkan
- Att alla (nämnder och förvaltningar) är lika viktiga och behövs i en samverkan – vi gör inte detta riktigt än

AO FKG

Folkhälsoplan |2019

Karlsborgs Folkhälsoråd

Antagen av folkhälsorådet 2018-xx-xx

AB ER

Inledning

Utgångspunkten i det lokala folkhälsoarbetet är det avtal som slutits mellan kommunen och Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnd. Syftet med avtalet är att genom långsiktig samverkan främja en god och jämlik hälsa i befolkningen. För att uppnå detta ska parterna gemensamt bedriva ett långsiktigt folkhälsoarbete på strategisk nivå, integrerat i ordinarie verksamhet, där arbetet i första hand avser hälsofrämjande insatser. Modellen för samverkan mellan Skaraborgs kommunalförbund och ÖHSN ska stärka det lokala folkhälsoarbetet.

En god folkhälsa är en angelägenhet för såväl den enskilda individen som för hela samhället då invånarnas hälsa är en förutsättning för en hållbar utveckling och tillväxt. En god folkhälsa kännetecknas av god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlikhet i befolkningen. Folkhälsan är generellt god men inte jämnt fördelad. Människans livsvillkor och livsstil påverkar hälsan. Samhällets sociala, ekonomiska och miljörelaterade förhållanden avgör individens möjligheter att ta ansvar för sin hälsa. En kommun har stora möjligheter att påverka förutsättningarna för god folkhälsa genom att skapa goda livsvillkor och livsmiljöer för sina invånare.

Mål

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa och jämlik hälsa för hela befolkningen och sluta hälsoklyftorna inom en generation. Målet är indelat i åtta målområden

1. Det tidiga livets villkor.
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning.
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter.
5. Boende och närmiljö.
6. Levnadsvanor.
7. Kontroll, inflytande och delaktighet.
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Det lokala folkhälsoarbetet ska skapa förutsättningar för social hållbarhet och utgår från Vision 2020 för Karlsborgs kommun och Vision Västra Götaland - Det goda livet. FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030 är också ett viktigt måldokument.

Målstyrning och ansvar för det lokala folkhälsoarbetet

Det lokala övergripande målet för folkhälsoarbetet i Karlsborg kommun är att Karlsborgs kommun ska vara en socialt hållbar kommun. Målet är en del av kommunfullmäktiges styrkort, samhällsutvecklingsperspektivet och ska brytas ned i nämndernas egna styrkort. Sedan hösten 2017 har en process för ett helhetsgrepp kring kommunens utmaningar för social hållbarhet pågått. Processen har resulterat i Program för social hållbarhet, som planeras antas i kommunfullmäktige senast november 2018. I programmet finns prioriterade utmaningar och åtgärder i arbetet för social hållbarhet som kommunen ska arbeta med de närmsta fyra åren. Det är ett viktigt verktyg för att få tillstånd sektorsövergripande, långsiktigt och systematiskt folkhälsoarbete.

Folkhälsorådet

Folkhälsorådet är ett politiskt samverkansorgan mellan Karlsborgs kommun och Östra hälso- och sjukvårdsnämnden. Folkhälsorådet ska utveckla det lokala folkhälsoarbetet till ett strategiskt och prioriterat utvecklingsområde samt initiera, utveckla och samordna tvärssektoriella insatser. Kommunstyrelsen har i augusti 2018 gett kommunchefen ett direktiv att genomföra en översyn av folkhälsorådets reglemente. Utredningen ska redovisa förslag till nytt reglemente senast den 12 november 2018. Kommunfullmäktige ska fastställa det nya reglementet vid sammanträdet den 17 december 2018.

Våren 2019 kommer folkhälsorådet få möjlighet till dialog om den övergripande modellen för samverkan i folkhälsofrågor på Skaraborgsnivå genom att delta i den Skaraborgsövergripande folkhälsokonferensen.

Prioriterade områden för folkhälsoarbete 2019

Folkhälsoplanen för 2019 är övergripande och följer inriktningen för Program för social hållbarhet, Karlsborgs kommun. Folkhälsorådets medel ska stödja utvecklingen av de gemensamt framtagna utmaningarna och de prioriterade åtgärderna i programmet. Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att ta fram mål och styrta utifrån valda utmaningar och åtgärder samt att planera aktiviteter som förvaltningen ska genomföra. Detta arbete kommer pågå under hösten 2018.

De gemensamt framtagna lokala utmaningarna är

- Goda boendemiljöer åt alla.
- Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt.
- Verka för en trygg hemmiljö och fritid för alla.
- Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande.

Nedan presenteras vilka utmaningar och åtgärder förvaltningarna prioriterat att arbeta med.

Goda boendemiljöer

Förvaltning	Åtgärd
Samhällsbyggnadsförvaltningen	• Verka för långsiktig planering för bostäder åt alla.
Socialförvaltningen	• Utveckla boendemiljön på socialförvaltningens boende både avseende den fysiska och den sociala miljön.

Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt

Förvaltning	Åtgärd
Barn- och utbildningsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Stärka den psykosociala skolmiljön.• Skapa ett systematiskt främjande arbete för psykisk hälsa.• Ökad andel ungdomar i arbete eller studier.
Kultur- och fritidsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Främja läsande bland barn och unga.

Verka för en trygg hemmiljö och fritid

Förvaltning	Åtgärd
Kultur- och fritidsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Tillgängliggöra och anpassa kultur- och fritidsutbudet till alla invånare.• Verka för att föreningar kan erbjuda ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.• Säkerställa att de mötesplatser som förvaltningen erbjuder barn och unga är trygga.
Samhällsbyggnadsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Verka för långsiktig planering för bostäder åt alla.
Socialförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Minska våld i nära relationer.• Utökad samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen för att anpassa kultur- och fritidsutbudet i kommunen för socialförvaltningens brukare.

Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Förvaltning	Åtgärd
Barn- och utbildningsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Stärka elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande i skolan.
Kommunledningsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Arbeta tillitsstärkande i relationen mellan invånare och kommun.
Kultur- och fritidsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Stärka invånarnas delaktighet och inflytande vid utformningen av det kultur- och fritidsutbud som förvaltningen erbjuder.
Samhällsbyggnadsförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Stärka invånarnas delaktighet och inflytande vid utformningen av de fysiska miljöerna i kommunen.
Socialförvaltningen	<ul style="list-style-type: none">• Säkerställa att alla brukare har en aktuell plan för sina insatser.• Öka informationen om hur synpunkter och klagomål kan lämnas.• Säkerställa att alla brukare tillfrågas om sina upplevelser av sina insatser som ges av socialförvaltningen.• Säkerställa att resultatet av genomförda brukarundersökningar ligger till grund för utveckling av verksamheten.

AB EG

Perspektiv

Utmaningarna och åtgärderna som förvaltningarna prioriterat utgår från fyra perspektiv enligt nedan. Perspektiven är valda för att säkerställa att arbetet sker utifrån den livsmiljö som människor lever och verkar i, samt de tre livscykelperspektiven från barn till äldre. Oavsett hur nationella och regionala styrdokument är utformade garanterar dessa perspektiv att arbetet för social hållbarhet inkluderar alla invånare.

Livsmiljö

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för en god livsmiljö – sociala och fysiska frågor hänger ihop.

Uppväxtvillkor

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för trygga och goda uppväxtvillkor – en bra start i livet ger förutsättningar för god hälsa och välbefinnande hela livet.

Vuxenliv

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för ett gott vuxenliv – förmåga och vilja att produktivt bidra till samhällsutveckling och välbefinnande.

Åldrande

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för åldrande med livskvalitet- ett hälsosamt åldrande innebär en livslång process som påbörjas redan när vi föds.

Under 2019 ska respektive förvaltning påbörja processer och utföra aktiviteter utifrån utmaningar och åtgärder. Folkhälsostategen kommer föra dialog med förvaltningarna om mål och aktiviteter under hösten 2018.

De utvecklingsprocesser som folkhälsorådet tidigare initierat och samordnat är fortsatt prioriterade. Dessa utvecklingsområden är barn- och ungas psykiska hälsa och fullföljda studier genom bland annat utveckling kring föräldraskapsstödande verksamhet och hälsofrämjande skolutveckling.

Budget

Folkhälsorådets budget baseras på 15 kronor per kommuninvånare från vardera Karlsborgs kommun och Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnd, sammanlagt 207 390 kronor. Vid behov kan omfördelning mellan de olika områdena ske under året.

Beräknade kostnader

Goda boendemiljöer	10 000 kr
Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt	65 000 kr
Verka för en trygg hemmiljö och fritid	65 000 kr
Säkerställa invånarnas delaktighet och inflytande	64 000 kr
Övriga kostnader	3 390 kr
Totalt	207 390 kr

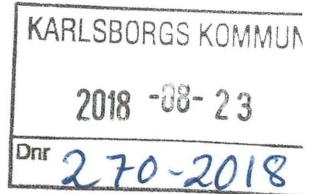
Uppföljning

Uppföljning av prioriterade områden samt ekonomisk redovisning sker i folkhälsorådets verksamhetsberättelse (genom en uppföljningsbilaga i lokala folkhälsoavtalet) som ska vara kommunstyrelsen och Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden tillhanda senast den sista februari 2020. Uppföljning av insatser sker löpande i verksamheternas mål- och resultatstyrning, Stratsys samt i kommunens årsredovisning.

Karlsborgs kommun
Kommunledningsförvaltningen

2018-08-22

Kommunstyrelsen

Översyn av reglementen för FHR, KPR, RFF och BRÅ

Beredningens förslag

Kommunstyrelsen beslutar att fastställa upprättat förslag till direktiv för översyn av reglementen för FHR, KPR, RFF och BRÅ.

Sammanfattning

I Karlsborgs kommun finns totalt fyra stycken rådgivande organ. De rådgivande organen har olika struktur både vad avser sammansättning samt styrdokument.

Det finns behov av att en göra en översyn de olika dokument som reglerar samrådsorganens arbete. Bland annat behöver det regleras tydligare vad respektive parter kan förvänta sig för resultat av arbetet.

Förslag till direktiv för översynen finns framtagna och beredningen föreslår att kommunstyrelsen fastställer dessa.

Konsekvenser

Vilka konsekvenser utredningen kan få är svårt att redogöra för innan ett förslag finns framtaget.

Peter Lindroth
Kommunstyrelsens ordförande

Beslutsunderlag

Karlsborgs kommun, Storgatan 16, 546 82 Karlsborg • 0505-170 00
www.karlsborg.se • karlsborg.kommun@karlsborg.se

Handwritten initials: AL, ELG

Peter Lindroth tjänsteskrivelse 2018-08-22
Förslag till direktiv för översyn av reglementen för FHR, KPR, RFF och BRÅ
Reglemente för FHR
Avtal FHR
Reglemente för KPR
Reglemente för RFF
Organisation för BRÅ

Beslutet skickas till
Samtliga rådgivande organ
Samtlig förvaltningar

 EG

Protokoll från östra hälso- och sjukvårdsnämnden, 2018-06-21

§ 58

Uppdrag efter rapport om Folkhälsoenheten Skaraborg

Diarienummer HSNÖ 2017-00204

Beslut

1. Östra hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrar åt enhetschefen på Folkhälsoenheten Skaraborg att ta fram en handlingsplan inklusive budget för punkterna 1–4 och 6 i rapporten Folkhälsoarbete i Skaraborg.
2. Östra hälso- och sjukvårdsnämnden överlämnar punkt 5 om utvecklings- och karriärvägar till personalutskottet.

Sammanfattning av ärendet

Rapporten ”Folkhälsoarbete i Skaraborg, analys av Skaraborgsenhetens verksamhet och förutsättningar” redovisades på nämnden vid förra sammanträdet den 31 maj. I rapporten lämnades följande rekommendationer:

- Skaraborgsenheten bör verka för en ökad spridning av kunskap om det strategiska folkhälsoarbetet och folkhälsostrategernas roll inom kommunernas delverksamheter.
- Skaraborgsenheten bör analysera på vilket sätt det folkhälsoarbete som bedrivs i Skaraborg kan göras relevant utifrån de målsättningar som Västra Götalandsregionen formulerat för omställningsarbetet, bland annat vad gäller prevention och förebyggande arbete.
- Skaraborgsenheten bör låta analysera hur folkhälsoråden, metodmässigt eller på annat sätt, kan förstärkas och utvecklas som en viktig arena för gränsöverskridande samverkan på lokal nivå.
- Skaraborgsenheten bör utveckla sin årsrapportering med en förstärkt analysdel om frågorna om folkhälsa och social hållbarhet i Skaraborg.
- Skaraborgsenheten bör, sannolikt i ett Västra Götalandsövergripande perspektiv, undersöka vilka möjligheter som finns att skapa utvecklings- och karriärvägar för folkhälsostrategerna.
- Skaraborgsenheten bör ytterligare tydliggöra sin koppling till det kunskapsstödsarbete som sker nationellt.

Föreslås att en handlingsplan tas fram för att omhänderta rekommendationerna om utveckling av Skaraborgsenheten och att personalfrågorna överlämnas till personalutskottet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2018-06-11

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från östra hälso- och sjukvårdsnämnden, 2018-06-21

Skickas till

- Inger Hannu, inger.b.hannu@vgregion.se för genomförande
- Elisabeth Ramberg elisabeth.rahmberg@vgregion.se
- Personalutskottet för genomförande personalutskottet.hr-strategiska@vgregion.se

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------